

Beslutsunderlag

Datum: 2026-01-16

Diarienummer: 20-2025-0456-4

Handläggare: Mihail Chigrichenko

Telefon: 031-626663

E-post: mihail.chigrichenko@goteborgenergi.se

Behålla och justera valbar tidsindelad prismodell för lågspänningskunder max 63 A

Förslag till beslut

Jag föreslår att Göteborg Energi Nät AB:s styrelse beslutar att

1. grundprincipen för Lågspänningskunder max 63A kompletteras enligt tidigare beslut (Dnr 20-2025-0456) med ytterligare en valbar prismodell, spetsig Time of Use (ToU),
2. den befintliga spetsiga ToU-modellen (Dnr. 20-2024-0341) kompletteras med ytterligare en effektnivå, max 10 kW, i den fasta avgiften, varpå modellen innefattar nivåerna max 6, 10, 14 och 43 kW,
3. justering av effektnivåerna i den fasta avgiften i den befintliga spetsiga ToU-modellen görs 1 mars 2026

Sammanfattning

I mars 2025 införde GENAB en valbar tidsindelad prismodell (spetsig ToU) för Lågspänningskunder max 63A med syfte att lära och samla erfarenheter före ett obligatoriskt införande för hela kundkollektivet. Efter summering av den första tiden med en valbar prismodell är erfarenheterna mycket goda, både i det interna arbetet och kommunikationsräckvidd men också i aktivt flyttande av elanvändande hos berörd kundgrupp.

Under året har vidare analyser gjorts med input från kunder, deras agerande samt branschens agerande gällande nya nätavgiftsstrukturer. Detta gör att Prisprojektet nu rekommenderar en komplettering till beslutsärende "Ny avgiftsstruktur elnät" (Dnr 20-2025-0456) vad gäller vilka prismodeller som ska gälla i samband med den stora utrollningen hösten 2026. Samt en justering i "Valbar tidsdifferentierad elnätstariff för effektkunder max 63 A" (Dnr. 20-2024-0341) om vilka effekttsteg den fasta avgiften i spetsig ToU-modell ska innehålla.

Följande kompletteringar och justeringar föreslås:

1. Lägga till ytterligare en valbar prismodell, spetsig ToU (den idag valbara modellen, införd mars 2025), för Lågspänningskunder max 63A. Detta gör att denna kundgruppen kommer att få en trubbig ToU som standardmodell och sedan möjlighet att välja den spetsiga ToU eller dynamiskt timpris,
2. Införa ytterligare en effektnivå i den befintliga spetsiga ToU, 10 kW, inom den fasta avgiften så att det finns fyra nivåer för kunden att välja mellan (max 6 kW, 10 kW, 14 kW och 43 kW),
3. Införande av den nya effektnivån max 10 kW den 1 mars 2026

Bedömning ur ekonomisk dimension

Införandet av ytterligare en effektnivå förväntas inte ha någon större ekonomisk påverkan på GENAB utöver det som redan tagits hänsyn till i beslutsärende 20-2024-0341, vilket innebär en

risk för ett mindre intäktsbortfall innan hela den nya intäktsneutrala avgiftsstrukturen införts hösten 2026. Detta har tagits hänsyn till i budget 2026.

Bedömning ur ekologisk dimension

Den nya strukturen för elnätsavgifterna förmedlar en prissignal till elanvändarna som förväntas stimulera en ökning av det befintliga elnätets utnyttjandegrad som ett komplement till enkom förstärkning av nätet. Det i sin tur förväntas minska behovet av nätutbyggnad på lång sikt och minska förluster i nätet. Genom att införa ytterligare en effektnivå förväntas fler kunder välja modellen och därmed kan fler bidra till ökat nätutnyttjande.

Bedömning ur social dimension

Som belyst i tidigare beslutsunderlag kopplat till förändrad prismodell för elnät är den tidsindelade elnätsavgiften gynnsam för kunder som har förmåga att vara flexibla och anpassa sig efter elnätets belastningsgrad. Med de beslut som föreslås i detta ärende förväntas ytterligare kunder bli intresserade av den valbara tidsindelade nätavgiften som skapar starkare incitament för ekonomisk besparing för kunden och mer effektivt nätutnyttjande. Förslaget att behålla en spetsig ToU-modell även vid ett obligatoriskt införande av tidsindelad nätavgift är framtaget utifrån ett starkt kundperspektiv där analys visar på att fler kunder förväntas kunna bli aktiva.

Samverkan

Ärendet bedöms inte påverka arbetsmiljö eller arbetssätt och ska därför inte samverkas.

Ärendet

Ärendet utgör ytterligare ett steg för beslut om införande av ny nätavgiftsstruktur för GENAB med fokus på valbarhet och möjlighet att fler blir "aktiva kunder" som bidrar till ett effektivt nätutnyttjande.

Beskrivning av ärendet

Den 1 mars 2025 införde GENAB en valbar tidsindeldad prismodell (spetsig ToU) för Lågspänningskunder max 63A med syfte att lära och samla erfarenheter före ett obligatoriskt införande för hela kundkollektivet. Syftet var också att förstå vilken effekt prissignaler till kunder genom nätavgiften kan ge i mer effektivt nätutnyttjande samt att använda insatsen i kommunikations- och kunskapshöjande insatser. Efter summering av den första tiden med en valbar prismodell är erfarenheterna mycket goda, både i det interna arbetet och kommunikationsräckvidd men också i aktivt flyttande av elanvändande hos berörd kundgrupp.

Sedan prismodellen infördes har knappt 3000 kunder valt denna modell. Under perioden som gått har vidare analyser gjorts med input från kunder, deras agerande samt branschens agerande gällande nya nätavgiftsstrukturer. Detta gör att Prisprojektet nu rekommenderar en komplettering till beslutsärende "Ny avgiftsstruktur elnät" (Dnr 20-2025-0456) vad gäller vilka prismodeller som ska gälla i samband med den stora utrullningen hösten 2026.

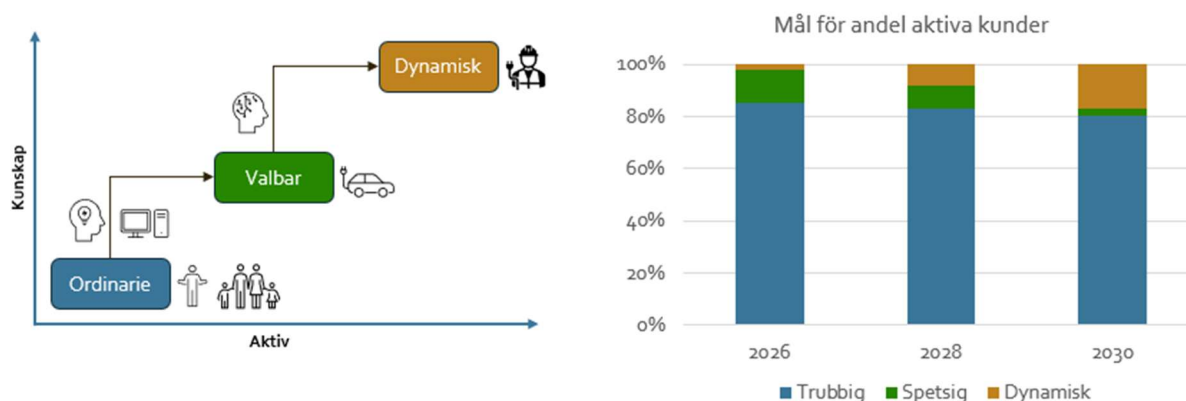
I ovan nämnt ärende fattades beslut om att erbjuda kunden en valbar prismodell (dynamiskt timpris) samt att grundprincipen var en trubbig ToU som standardmodell. Detta föreslås kompletteras och justeras som följer:

1. Lägga till ytterligare en valbar prismodell, spetsig ToU (den idag valbara modellen, införd mars 2025), för Lågspänningskunder max 63A. Detta gör att denna kundgruppen kommer att få en trubbig ToU som standardmodell och sedan möjlighet att välja den spetsiga ToU eller dynamiskt timpris,
2. Införa ytterligare en effektnivå i den befintliga spetsiga ToU, max 10 kW, inom den fasta avgiften så att det finns fyra nivåer för kunden att välja mellan (max 6 kW, 10 kW, 14 kW och 43 kW),
3. Införande av den nya effektnivån max 10 kW den 1 mars 2026

Bakgrund

1. Ytterligare en valbar prismodell, spetsig ToU (den idag valbara modellen)

Prisprojektet har under perioden med valbar prismodell samlat in kunskap kring kunders förmåga till att aktivt styra effekt i hemmet samt bedrivit branschanalys kring hur andra bolag inför ny prismodell utefter föreskriften EIFS 2022:1. Dessa analyser påvisar att steget från en trubbig ToU-modell till att välja Dynamisk prismodell kan för många kunder bli för stort. Då GENABs ambition är att förflytta så många som möjligt inom kundkollektivet att aktivt styra efter elnätets prissignaler bör ett mjukare steg i förändringsresan införas. Många kunder förväntas införskaffa sin första elbilsladdare kommande år men kanske inte i lika stor utsträckning automatisk styrning av sitt hem, något som kan kännas som en nödvändighet för att välja modellen dynamisk. För dessa kunder förväntas en spetsig ToU-modell vara attraktiv och kunna bli det första steget in till en mer aktiv styrning. Förflyttningen och målsättningen illustreras i Figur 1, observera att vissa kunder redan befinner sig på resan och har valt Spetsig ToU idag, och när Dynamisk prismodell introduceras förväntas en stor andel att välja den.

Figur 1 Förflyttning hos kunder stegvis samt ett illustrativt diagram över mål för andel aktiva kunder

Ytterligare ett skäl att behålla den Spetsiga ToU-modellen är att den idag prissätter effekt till 0 kr under låglastperiod, med konsekvensen att priset under höglastperiod i stället är betydligt högre än i en trubbig ToU-modell. Den grundläggande föreskriften för elnätsavgifter ger utrymme för tolkning och kommande års utveckling kommer att utkristallisera mer kring hur effektivt nätutnyttjande kan uppnås samt vilka eventuella förtydliganden Energimarknadsinspektionen kommer göra. Många andra nätbolag väljer en spetsig ToU som obligatorisk modell men detta skulle för GENABs kundkollektiv förväntas slå hårt mot många kunder som inte vill eller kan vara aktiva. Med en trubbig ToU blir fakturan mer jämn över året och eventuella höga toppar under höglasttid ger inte ett lika stort ekonomiskt slag för kunden. GENAB föredrar en mjuk förändringsresa och vill i stället erbjuda incitament för kunden att bli mer aktiv i sin egen takt. Nollpris för effekt under låglasttid uppfattas även som en psykologiskt viktigt och motiverande för en del kunder som har potential att vara aktiva.

De tre prismodellerna har olika typkunder som målgrupp, listade i Figur 2.

Figur 2 Beskrivning av de olika prismodellernas typiska målgrupp

Den valbara spetsiga ToU kommer endast att erbjudas till den kundgrupp som har möjlighet att välja den idag (Lågspänning max 63A) och inte till övriga kundgrupper. Anledningen till detta är:

- att övriga kundgrupper (Lågspänning över 63A och Höglastkunder) kommer att få fler kW-steg alternativt abonnerad effekt som bas i den fasta avgiften.
- Sen införandet av den befintliga valbara prismodellen till kunderna inom Lågspänning max 63A har intresset från företagskunder varit relativt svalt. En orsak kan vara att det finns färre företagskunder som är intresserade av en "mellanväg" med fasta tidsperioder för hög- och låglasttid eftersom företag generellt har en relativt jämn förbrukning under höglasttid och mindre möjlighet till manuell justering av lasten. Istället bedöms

dynamisk prismodell vara mer aktuellt där dessa kunder kan optimera och aktivt styra sin elanvändning med hjälp av automatiserade system.

2. Införa ytterligare en effektnivå, 10 kW, i den fasta avgiften

I ärendet "Valbar tidsdifferentierad elnätstariff för effektkunder max 63 A" (Dnr 20-2024-0341) beslutades att införa tre effektnivåer i den fasta avgiften; max 6 kW, 14 kW och 43 kW. Dessa togs fram utifrån hur kundernas maximala effektuttag är fördelat för att uppnå en god spridning bland kunderna och passa olika elanvändningsmönster samt utifrån Energimarknadens inriktning i föreskriften om breda intervall för den fasta avgiften.

De kostnader som den fasta avgiften ska täcka kvarstår även om kunden varierar sitt effektuttag, därför är det viktigt att denna avgiftsdel är långsiktig. Trots detta ingår även en del av kapitalkostnaderna i den fasta avgiften och därför finns ett incitament för GENAB att försöka stimulera kunderna att hålla sig under ett maximalt effektuttag och därmed bidra till ett minskat behov av nätutbyggnad.

Under perioden sen införandet av den valbara prismodellen, där knappt 3000 kunder har valt den, har återkoppling från kunder samlats in. Både från de som valt modellen men också från de som undersökt sina förutsättningar via GENABs jämförelseverktyg men sedan valt att inte teckna avtal. I dessa kundsynpunkter är den vanligaste kommentaren att effektnivåerna i den fasta avgiften är för trubbiga. Några exempel på kundsynpunkter:

- Jag saknar valbarhet i kW. Det är ett stort steg mellan 6 kW till 14 kW.
- Varför det inte finns 8, 10, 12 kW effektgräns.
- Jag tycker steget från 6 till 14 kW är för grovt så den fasta avgiften blev väl dyr.
- För stort spann mellan 6 kW och 14 kW. Nivån 6 är för låg, skulle behöva ca 8 kW.

Prisprojektet har tagit till sig kundernas synpunkter och undersökt möjligheten att införa ytterligare nivåer och funnit att det är möjligt utan att riskera större ekonomiska konsekvenser för GENAB eller att göra avsteg från föreskriften. Viljan att införa ytterligare ett steg drivs framför allt av att få fler att ta steget att välja den mer aktiva prismodellen där skarpare prissignaler skickas för att stimulera mer effektivt nätutnyttjande. Förslaget att införa ytterligare ett steg och inte flera tar hänsyn till det interna resursläget som är fortsatt ansträngt och Energimarknadsinspektionens inriktning med breda intervall i den fasta avgiften balanserat med kundernas önskemål.

Förslaget om de nya effektnivåerna i den fasta avgiften för Lågspänningskunder max 63A visas i Tabell 1.

Effektnivå	Antal anläggningar (baserat på 2024 års mätvärden)	Nya Fast avgift fyra nivåer (exkl. moms)	Befintlig Fast avgift tre nivåer (exkl. moms)
Max 6 kW	32 166	160 kr/mån	160 kr/mån
Max 10 kW	22 423	240 kr/mån	-
Max 14 kW	11 152	296 kr/mån	296 kr/mån
Max 43 kW	8 141	792 kr/mån	792 kr/mån
Totalt	73 882		

Ekonomisk konsekvens

Den fasta avgiften för nivån max 10 kW har beräknats utifrån samma förutsättningar som för övriga nivåer med anpassning för kundgruppens sammansättning och elanvändningsmönster. Införandet av ytterligare en effektnivå förväntas inte ha någon större ekonomisk påverkan på GENAB utöver det som redan tagits hänsyn till i beslutsärende 20-2024-0341, vilket innebär en risk för ett mindre intäktsbortfall innan hela den nya intäktsneutrala avgiftsstrukturen införts. Anledningen till detta är att främst kunder som gynnas av prismodellen eller kan anpassa sig till den förväntas välja den. Detta har tagits hänsyn till i budgeten för 2026.

Om de knappt 400 kunder som idag har valt nivån max 14 kW men som med dagens elanvändning skulle klara 10 kW-nivån skulle välja den i stället innebär det ett intäktsbortfall på omkring 130 tkr innan den större uppdateringen av prismodellerna under hösten 2026. Det finns också kunder, ca 260, som idag valt nivån max 6 kW men som har gått över maxeffektuttaget några gånger som potentiellt skulle välja max 10 kW för att få större marginal. Om alla dessa valde 10 kW-nivån skulle det innebära en intäktsökning på omkring 120 tkr under samma period.

3. Införande av nya avgiftsnivåer den 1 mars 2026

Då de första kunderna tecknade den valbara prismodellen från 1 mars 2025 där villkoret är 12 månaders bindningstid kommer dessa kunder inför 1 mars 2026 behöva teckna om valbarheten. I samband med detta föreslås den nya effektnivån att införas.

När den nya effektnivån är införd kan alla kunder som tecknar den valbara prismodellen välja mellan fyra nivåer: max 6 kW, 10 kW, 14 kW eller 43 kW. När kundens 12-månadersperiod löpt ut går det att välja mellan alla nivåer vid ett eventuellt nytecknande. Om kund däremot vill ändra effektnivå innan 12-månadersperioden löpt ut går det endast att välja en högre effektnivå, inte en lägre, enligt gällande [särskilda villkor för valbar tidsindelad elnätsavgift](#).

Konsekvens vid beslut

Om beslut tas kan GENAB fortsatt erbjuda valbarhet till delar av en viktig kundgrupp, för att skapa effektivt nätutnyttjande, som annars riskerar att förbli mer inaktiva i sitt elanvändande. Med den hypotesen förväntas antalet aktiva kunder öka och därmed ett större bidrag till effektivt nätutnyttjande åstadkommas. En marginell förlust av intäkter upp till 130 tkr förväntas.

Det får också till följd att det blir tydligt att kundfokus är en viktig del i införandet av ny avgiftsstruktur och att GENAB lyssnar på kundernas åsikter. Detta är också helt i linje med bakgrunden till beslutet att införa den valbara prismodellen i mars 2025, att lära och samla erfarenheter som leder till ett bättre mottagande av den nya avgiftsstrukturen och därmed större möjligheter för ett framgångsrikt införande.

Konsekvens om ej beslut

Om beslut ej tas förväntas förmågan att locka kunderna till att bli mer aktiva minska något och potentiellt blir möjligheten mindre att öka effektiviteten i nätutnyttjandet. Detta på grund av antagandet att en del kunder kan uppleva dynamisk prismodell som ett för stort förändringssteg. Dessutom kommer de kunder som upplever effektnivåerna som alltför trubbiga eventuellt att tappa intresset redan innan dynamiska prismodellen finns på plats och uppleva att deras synpunkter inte spelar någon roll.

Kommunikationsplan

Kommunikation kommer ske löpande till de kunder som idag har den valbara prismodellen. Det skickas ut "omteckningsmail" där kunden informeras om att en ny period med bindningstid på

12 månader påbörjas. Kunderna kommer i dessa mail även få information om den nya effektnivån på 10 kW som införs. Utöver omteckningsmail kommer dessa kunder även få övriga utskick enligt Prisprojektets övergripande kommunikationsplan men med anpassad information utifrån att de idag har den valbara prismodellen.

Den breda kommunikationen, d.v.s. utskick till alla berörda kunder, påbörjas med direktutskick i Q1 2026 där de får information om förändringen i utformningen av den nuvarande elnätsavgiften som kommer ske under hösten 2026. I slutet av maj/början av juni kommer fokus i kommunikationen ligga på den nya ordinarie, hur det påverkar kund och vad man behöver tänka på, men det informeras även om den valbara modellen och att det fortsatt är möjligt att välja den. Under hösten kommer det även kommuniceras om det tredje valbara alternativet: Dynamiskt timpris. På så sätt kommer kunderna successivt informeras in i den nya ordinarie, men också de valbara modellerna.

Göteborg Energis bedömning kopplat till koncernstrategin och säkerhetsperspektivet

Besluten i detta underlag stödjer fullt ut Koncernens strategi med särskilt fokus på Kundernas omställning. Ju fler aktiva kunder och mer effektivt nätutnyttjande som kan uppnås, desto mer plats skapas för elektrifiering inom Göteborg. Elnätet räcker till för fler och fler kunder delar på kostnaden för denna gemensamma infrastruktur, vilket leder till lägre kostnad för kunderna och en fortsatt lönsam affär för GENAB.

Göteborg som ovan

Lars Edström, VD GENAB

Jennie Sjöstedt, cNV